

✓ **Wat is de gouden eeuw?**

De 17e eeuw is de **gouden eeuw** van Nederland. Ons land is dan rijk en machtig. **Amsterdam** is in die tijd de belangrijkste stad van Europa. Er wonen veel rijke **kooplieden**, kunstenaars en wetenschappers.

✓ **Waar wonen de kooplieden?**

De kooplieden wonen in **herenhuizen** langs de **grachten**. Deze huizen hebben een mooie **gevel** en een grote **keuken**. De meeste kooplieden hebben een **koetsier**. Hun **dienstmeisjes** kopen eten op de **markt**.

✓ **Waarmee verdienen de kooplieden zoveel geld?**

De kooplieden verdienen veel geld met de **handel** in **graan**. Zeelieden halen het graan uit het gebied rond de **Oostzee**. De kooplieden bewaren hun koopwaar in **pakhuisen**. Veel kooplieden zijn lid van de **VOC**.

✓ **Wat doet de VOC?**

De VOC drijft handel in **Oost-Indië**. Zeelieden nemen **peper**, **nootmuskaat** en **kruidnagel** mee uit Oost-Indië. De kooplieden verkopen deze **specerijen** voor veel geld aan andere landen. Zij verkopen ook **zijde**, **porselein** en **thee**.

De VOC heeft een grote **vloot** van **driemasters** en **fluiten**. Deze schepen worden gemaakt op de **scheepswerven** in de **haven**.

✓ **Waarom is de reis naar Oost-Indië gevaarlijk?**

De **matrozen** kunnen **scheurbuik** krijgen. Ze kunnen ook uit de **mast** vallen. En **kapers** kunnen hun schip overvallen.

Soms zijn er niet genoeg zeelieden. **Ronselaars** zoeken dan naar mannen die matroos willen worden.

✓ **Welke kunstenaars zijn er in de gouden eeuw?**

Er zijn veel **schilders**. Zij maken **stillevens**, **portretten** en **landschappen** in hun **atelier**. Een wereldberoemde schilder uit de gouden eeuw is Rembrandt. Andere kunstenaars zijn edelsmeden en schrijvers.

De schepen van de VOC zijn ook echte kunstwerken. Ze hebben een mooi **boegbeeld** en een prachtig versierde achterkant.

✓ **Wat doen sommige wetenschappers?**

Sommige wetenschappers vinden nieuwe **instrumenten** uit, zoals de **microscop**. Christiaan Huygens is de uitvinder van het **slingeruurwerk**.

✓ **Wat doen mensen in de 17e eeuw als ze ziek zijn?**

Zieke mensen kunnen naar een **chirurgijn** gaan. Er zijn veel arme mensen in Amsterdam. Het **bestuur** van de stad laat daarom **gasthuizen** en **weeshuizen** bouwen. In een weeshuis wonen **weeskinderen** en **vondelingen**. De **armenzorg** deelt water en brood uit.